

Fruitratjes of Eikelmuis

De eikelmuis of "fruitratje" is met haar schattig snoetje, zwart zorro-masker en lange pluizige staart zonder twijfel een van de meest herkenbare en aabare knaagdieren uit onze Vlaamse natuur. Als leefgebied verkiest zij vooral loofbossen, bosranden, hoogstamboomgaarden en brede houtkanten. De voorliefde voor fruit en de eigenaardige gewoonte om de wintermaanden al slapend door te brengen op beschutte plaatsen bracht de eikelmuis al gauw in de woonomgeving van de mens. Verwaarloosde schuurtjes, zolders en tuinhuisjes bieden een ideale slaapplek en vaak kan deze slaapmuis net vóór het begin van de winterslaap haar buikje nog vol eten met fruit en noten, die vroeger op geen enkel boerenerf ontbraken en ook in vele particuliere tuintjes groeiden.

De aanwezigheid van eikelmuisen heeft altijd al gemengde gevoelens opgeroepen bij de mensen die hen op bezoek kregen. Enerzijds vond men het jammer dat deze fruitrovers met een deel van de oogst aan de haal gingen, maar anderzijds beleefde men vaak intens mooie momenten wanneer men van deze nachtelijke charmeurs een glimp kon opvangen. Dat getuigen alvast de fonkelende oogjes wanneer men oudere mensen ondervraagt die de diertjes nog kennen uit hun jeugdijaren.

Nestkasten voor monitoring

Één van de inventarisatiemethoden is in Haspengouw het ophangen en controleren van de speciale slaapmuizenestkasten als meest bruikbare methode naar voor. Daarom werd deze methode ook gebruikt bij het opzetten van een grootschalig monitoringnetwerk. Enerzijds willen we hiermee in een beperkt aantal natuur- en bosgebieden (met een vijftiental nestkasten per gebied) de evolutie van de eikelmuispopulatie en het effect van eventuele beheermaatregelen monitoren. Anderzijds willen we via nestkasten in kleinere leefgebieden (een tweetal nestkasten per locatie) de verspreiding van de eikelmuis in gans het verspreidingsgebied opvolgen. Dergelijk nestkastennetwerk is op zich ook een beschermingsmaatregel door het aanbieden van extra nestgelegenheden voor de eikelmuisen.

Habitatvernietiging

Habitatvernietiging wordt in het algemeen beschouwd als één van de belangrijkste redenen voor de achteruitgang van de eikelmuis. Hoogstamboomgaarden, houtkanten en andere landschapselementen verdwijnen aan een schrikwekkend tempo. Herstel van het landschap is cruciaal voor de duurzame overleving van de eikelmuis en tal van andere dier- en plantensoorten. Alle registers opentrekken is de boodschap.

De hoge aabaarheidsfactor van de eikelmuis maakt haar zeer geschikt als symboolsoort of ambassadeur van het kleinschalige natuurrijk cultuurlandschap.

De traditionele hakhoutbeheer de eikelmuis gedurende lange tijd in de kaarten gespeeld. Naast het typische bloeiaspect van deze bossen, met kleurrijke tapijten van voorjaarsbloeiërs, brengt deze beheersvorm structuurvariatie in de "boomlaag". Zo zorgt ze voor gezonde populaties ongewervelden en struweelvorming van vruchtdragende plantensoorten als braam. Dergelijke struwelen vormen, net als mantel- en zoomvegetaties aan

de bosrand, een belangrijk leefgebied voor tal van diersoorten.

Het uitblijven van dit beheer en de scherpe afbakening van perceelsgrenzen heeft ertoe geleid dat dergelijk struwelen uit het landschap verdwenen is in Haspengouw .

Stefan Carolus